

Kmet, delavec in obrtnik
naj boše narodu vodnik!

Ishaja vsako urado.
Naročnina:
za celo leto Din 30—
za pol leta „ 15—
za inozemstvo
za celo leto Din 50—
Interesi po tarifi. — Pis-
menim vprašenjem naj
se priloži snemka za od-
govor. — Neprankirana
pisma se ne sprejemo.

Kmetški list

Glasilo „Slovenske Kmetške Stranke“.

Vsako uživa vse sadore
svojega dela in marljivosti!

Prekopati se ne vra-
čajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Urod-
nštvo in uprava je v
Ljubljani v Kulezdvoru
alič št. 7. — Telefon
inter. št. 506. — Račna
pri pošt. čehovnam na-
vodu št. 11.368.

Najnovejše želje dr. Korošca.

Te dni so poročali zagrebški li-
sti iz Beograda, da se je tudi dr.
Korošec pričel pogajati z radikali
glede svojega vstopa v vlado. Po-
gajal se je z ministrom dr. Srski-
čem, kateremu je razlagal svoje sr-
čne bolečine. Kakšne pogoje je sta-
vil dr. Srškič dr. Korošču, listi ne
poročajo natanko, ampak pravijo
le, da je zahteval dr. Srškič od dr.
Korošca, da mora priznati vidov-
dansko ustavo (t. j. da ne sme za-
htevati avtonomije), nasprotno pa
je zahteval dr. Korošec po poroči-
lih listov s svoje strani, da mora
iz vlade izstopiti minister Pucelj in
da mora vlada zavezati prodiranje
in napredovanje radičevcev v Slo-
veniji.

Naj dodamo temu poročilu nekaj
svojih opazk.

Najbolj zanimiva je dr. Korošče-
va zahteva, da mora vlada zavezati
napredovanje radičevcev v Slove-
niji. S to svojo zahtevo se je posta-
vil dr. Korošec, vsegamogočni dr.
Korošec, na isto stopinjo z dr. Žer-
javom, ki tudi išče pomoči vlade
proti svojim političnim nasprotni-
kom, v spoznanju, da jim on sam
s svojo lastno močjo ne more bli-
zu! Kakor dr. Žerjav tako hoče tu-
di dr. Korošec ukrotiti radičevce
v Sloveniji z bajoneti, z žandarji
in s puškinimi kopiti! Druge mo-
či za »izpreobrnitev« radičevcev v
Sloveniji vlada namreč nima! Ali
pa misli morebiti dr. Korošec, naj
bi se država razdelila na »interes-
ne sfere« tako, da bi smeli radi-
čevci agitirati le na Hrvaškem, v
Sloveniji pa ne bi smeli nihče pri-
znati Radičevega kmečkoga pro-
grama? Če misli dr. Korošec tako,
mu moramo že povedati, da je v
silni zmoti! Slovenski radičevci
smo ravno tako v Sloveniji doma
kakor Koroščevi esesarji in pra-
vice agitirati za naš program nam
tudi dr. Korošec ne bo jemal! Za
to je on vendarle še nekoliko pre-
slab in premajhen!

Na drugi strani pa nam dokazuje
obupen klic dr. Korošca po vlad-
ni pomoči proti radičevcem v Slo-
veniji silen strah dr. Korošca pred
nami in ob enem njegovo zavest
lastne slabosti proti nam. On vidi,
da naša misel zmagovito prodira,
zlasti na Štajerskem in tudi na
Kranjskem pljuskajo mogočni va-
lovi našega pokreta že daleč nad
Ljubljano! On poskuša in poskuša,
kako bi naše gibanje zaustavil, a
vse mu nič ne pomaga: On mora z
žalostjo v srečo gledati, kako se
njegove vrste krhajo in lomijo, mi

pa gremo zmagovito naprej! On
nas psuje s »sovražniki vere« —
ne pomaga in ne drži, ker vsak
kmet vidi, da tudi mi hodimo ob
nedeljah v cerkev. On nas zmerja
s »hrvaškimi hlapci« — ne poma-
ga nič, ker vsak kmet vé, da ve-
čina slovenskih radičevcev sploh
hrvaško niti ne zna. On vidi in vé,
kako so njegovi shodi slabo ob-
iskani in — polašča se ga —
obup!

Dr. Korošec čuti vedno bolj, ka-
ko strašno se majoje tla pod noga-
mi njemu in njegovi stranki. Zato
se je pa v svojem obupu odločil, da
prosi za pomoč — vlado... Naj
vlada doseže z bajoneti, kar on ne
more s svojo pametjo... Žalostno
je to za dr. Korošca, predstavnika
celega slovenskega naroda, silno
žalostno!

Danes tepejo dr. Korošca in
SLS njihovi lastni grehi, hudi in
veliki grehi preteklosti. Dolgo let
je imela SLS prvo besedo v slo-
venski politiki in nikdar niso znali
gospodje vzgojiti svojih pristašev
v odločnosti in borbenosti, ampak
vedno so oznanjali le nauk, da se
je treba pokoriti... Sedaj žanjejo
plodove svojega dela in svoje po-
litične vzgoje naroda!

Ni še tako posebno dolgo tega,
ko so dr. Korošec in njegovi tova-
riši krvavo norce brili iz nas in
nam očitali, da smo zadovoljni z
»drobtinami«. Mi smo takrat na-
tanko pojasnili, zakaj je tako. Po-
magalo pa ni nič. »Slovenec« in
»Domoljub« sta se norčevala dalje,
dr. Korošec pa je ponosno ozna-
njal na svojih shodih, da hoče SLS
»vse ali pa nič«! Gospod dr. Ko-
rošec, ali se še spominjate? A da-
nes bi bil tudi dr. Korošec silno
zadovoljen, če bi tudi on mogel
svojim pristašem postreči s par
»drobtinami« in zato bi silno rad
odrinil tov. ministra Pucelja, da bi
tudi on prišel do »drobtin« za svo-
je ljudi! Ja, g. dr. Korošec, baha-
rija ni nikoli dobra, tudi v poli-
tiki ne!

A še ena težava je tukaj. Srbi,
ki imajo vse državne ključke v ro-
kah, zahtevajo od dr. Korošca, da
mora priznati vidovdansko ustavo,
če hoče priti do zaželenih vladnih
drobtin! To je za dr. Korošca naj-
hujše. Nam vsem je še v živem
spominu, kako je rohnal dr. Ko-
rošec na Radiča zaradi njegove
»kapitulacije« in njegovega »izdaj-
stva«. Kolikor bolj smo mi doka-
zovali, kako je s to stvarjo, toliko
bolj je kričal in nas zmerjal z »iz-

dajalci«. Toda božji mlini meljejo
počasi, ampak gvišno! Bridka uso-
da je nanescila, da bi dr. Korošec,
tisti Korošec, ki je nekdanj ponosno
zahteval »vse ali pa nič«, danes tu-
di sam silno rad »kapituliral in iz-
dal« vso svojo slovensko avtono-
mijo, samo da bi smel pobirati vla-
dne »drobtine« namesto tov. Puc-

elja... Grenko je to, ampak tako
je!

S svojim sedanjim nastopom pa
je g. dr. Korošec znova sijajno do-
kazal, da ni politik, in da bi bilo
zanj in za Slovence stokrat bolje,
če bi odšel v politični pokoj. Tako
zelo kot on še nihče ni osmešil
slovenske politike.

Slovenskim rudar- jem!

Gmotni položaj delavstva v Slo-
veniji je danes, v času velike go-
spodarske krize, nad vse žalosten.
Žalosten zlasti vsled velike brez-
poselnosti in vsled zaprtih mej, ker
si delavci ne morejo poiskati kru-
ha drugod, oboje pa ima za posled-
ico večno zniževanje zaslužka.
Kajti kjer je ponudba delavske
moči velika, tam vrednost delavne
moči naravno pada.

V posebno žalostnem položaju
pa se nahajajo rudarji v Slove-
niji.

Kako je bilo v Avstriji?

Za časa Avstrije so bile razme-
re za delavstvo sploh in torej tudi
za rudarje precej ugodnejše kakor
dandanes. V nekdanji Avstriji je
bilo industrijskih delavcev nekaj
milijonov, ki so bili izvrstno orga-
nizirani in strokovno i politično. V
bivšem avstrijskem parlamentu je
imelo delavstvo okoli sto poslan-
cev! To je bila moč, s katero je mo-
rala vsaka vlada računati in se na
želje delavskih zastopnikov pri-
merno ozirati. Takrat se je za de-
lavstvo res tudi mnogo storilo in
velik del še danes pri nas veljavne
socialne zakonodaje in delavskih
zaščitnih zakonov izvira še iz stare
avstrijske dobe. Posebno moč je
imela tedaj še enotna socialna de-
mokracija, kateri je pripadal po
svojih strokovnih in političnih or-
ganizacijah tudi največji del rudar-
jev v Sloveniji.

Razmere po vojni.

Z razpadom Avstrije so se pa
razmere za naše delavstvo silno iz-
premenile.

Za naše delavstvo je najvažnejša
izprememba ta, da smo prišli iz ze-
lo industrijske države, kakor je bi-
la Avstrija, v skoro popolnoma
agrarno ali kmečko državo! To je
zlasti za rudarje ogromnega pome-
na!

V Avstriji so se delavske organi-
zacije v Sloveniji (torej tudi rudar-
ske) vedno lahko opirale na mo-
gočne sorodne organizacije v av-
strijski državi. Če je slovenskim

delavskim organizacijam zmanjka-
lo denarja, jih je podprla dunajska
centrala. Če so potrebovali govornika,
je prišel govornik z Dunaja. Za
svoje časopise so dobili pomoč
z Dunaja.

Ko pa je prišel prevrat 1. 1918
in razpad Avstrije, je vse to neha-
lo! Avstrijski socialni demokratje
so imeli s svojimi razmerami doma
posla dovolj in se niso ulegli več
brigati za delavstvo v Sloveniji, ki
je prišlo čez noč v drugo, novo dr-
žavo! Razmere v novi državi — v
kraljevini SHS — pa so bile take,
da je ostalo delavstvo v Sloveniji
popolnoma prepuščeno samemu se-
bi, ker na hrvatske in srbske de-
lavske organizacije sploh ni bilo
mogoče računati, ker so bile pre-
šibke.

Reči moram, da tedanji »vodite-
lji« slovenskega delavstva svoji tež-
ki nalogi, ki jih je v popolnoma iz-
premenjenih razmerah čakala, ni-
so bili kos! Prva in najvažnejša
njihova naloga tedaj bi bila morala
biti, da uvidijo, da je dunajske po-
moči konec in da je treba ustvariti
v Sloveniji popolnoma samostojno
in od vsake tuje pomoči neodvisno
delavsko organizacijo, tako stro-
kovno kakor politično. O kakšnem
takem delu pa ne najdemo nikjer
najmanjšega sledu. Nasprotno, ta-
kozvani »voditelji« delavstva so ta-
krat lajnali samo stare fraze o »ve-
liki svetovni socialni revoluciji«, o
neki vseobči proletarski akciji, ki
je še do danes ni in je v agrarni
državi, kakor je naša, tudi še naših
otrok otroci ne bodo doživeli —
skratka, oni so delavstvo »vodili«
popolnoma tako, kakor da Avstrija
še ni razpadla in kakor da živimo
še vedno v starih razmerah!

Komunisti.

Zmešnjava v vrstah slovenskih
delavcev pa je postala še večja, ko
so nastopili komunisti. Ti so ozna-
njevali novi evangelij tako, kakor
da bi že v 24 urah morale primar-
širati v Slovenijo ruske sovjetske
čete, ki bodo tudi slovensko delav-
stvo »osvobodile« in »odrešile« in

vpostavile tudi v Sloveniji »diktaturo proletarijata«. Kako je komunistična agitacija vrste slovenskega delavstva razcepila, nam ni treba obširno pripovedovati, vsaj vidi to lahko vsak delavec. Najbolj žalostno je pri vsem tem to, da so se izkazali največji »komunisti« tekom časa za najbolj ponižne služabnike — samostojnih demokratov in dr. Žerjava, prav tako, kakor se je vdirjal tudi velik del nekdanjih delavskih »voditeljev« drugih političnih barv kapitalistični SDS! Večino teh gospodov je seveda SDS dobro nagradila in če pogledate danes v razne ustanove, ki so popolnoma odvisne od sam. demokratov, boste našli v pisarnah teh ustanov prav lepo število jako znanih obrazov! Kar pogledajte v razne »delavske« ustanove, ki pa so v resnici popolnoma v rokah samostojnih demokratov, pa boste imeli dovolj!

Uboga delavska čreda pa je danes popolnoma prepuščena sama sebi!

Pomoč.

Upamo, da ga danes ni več slovenskega delavca, ki bi raznim delavskim »voditeljem« le še eno besedico verjel! Kdor je bil že tako in tolikokrat prav pošteno ogojlfan od leve in desne strani kakor so bili ogojlfani slovenski delavci od raznih hujšakških prerokov in puhloglavih frazerjev, temu se morajo vendar enkrat odpreti oči!

Mi povemo odkrito in pošteno, da se ne borimo za delavske glasove! Mi imamo svojih kmečkih volilcev dovolj in en mandat več ali manj — za našo politično moč ni odločilen. Zato pa tudi lahko slovenskim delavcem, ki se nam smilijo, ker so tudi oni kri od naše krvi, brez ovinkov povemo sledeče:

Prvič: Ne verjemite ljudem, ki hodijo okoli vas in vam oznanjajo neko »revolucijo«, ki je ne boste doživeli! Še manj verjemite ljudem, ki vas tolažijo z »diktaturo proletariata«, kajti v državi, ki ima 12 milijonov prebivalcev, med temi pa le okoli 100 tisoč delavcev brez zemlje, je taka »diktatura« nemogoča. Diktature so mogoče le tam, kjer kmetje ne znajo ne pisati in ne brati, kakor v Rusiji, v Italiji ali v Španiji, kjer je po 80 odstotkov analfabetov. Pri nas pa so razmere popolnoma drugačne, pri nas kmetje berejo in zato je izključeno, da bi v državi pismenih kmetov bila kdaj mogoča »diktatura« kakih stotisoč ljudi nad milijoni kolikor toliko izobraženih kmetov! To enostavno resnico lahko razume vsak še tako preprost človek. Kdor vas bo pa tolažil z Rusijo, tega dajte zapreti, ne zato, ker je komunist, ampak zato, ker se nesramno laže! Sovjetska Rusija ima danes v Aziji toliko posla, da ji še leta in leta ne bo mogoče vtikati se v evropske razmere, še mnogo manj časa pa bo imela, da bi se brigala še posebej za Slovenijo ali pa za Trbovlje, ki v veliki svetovni politiki pomenita toliko kot nič!

Drugič: Če hočete sebi dobro in prav, potem se organizirajte strokovno brez ozira na politiko in razne politične in verske struje! Posnemajte tiskarje, ki so brez dvo-

ma najbolj inteligenten in razumen del slovenskega delavstva! Član tiskarske organizacije je vsak tiskar brez izjeme! Glavno je, da je tiskar, za vse druga se pa tiskarska strokovna organizacija nič ne briga! V tiskarski strokovni organizaciji so socialisti, klerikalci, mogoče tudi kakšen boljševik, Sokoli, Orli in sploh kar kdo hoče. Kedar pa gre za koristi in interese tiskarjev, takrat so vsi eno, takrat so vsi skupaj samo tiskarji! Takrat ne pride do besede noben socialist, noben komunist, noben Sokol in noben politični hujšak, ampak takrat imajo besedo samo tiskarji in nihče drugi!

Zato pa ima tiskarska strokovna organizacija tudi velik ugled in velik respekt!

Ali ni mogoče, da bi se tudi rudarji, ki jih je vendar nekaj tisoč, ravno tako organizirali kakor tiskarji, namreč samo strokovno, kot rudarji? Mi pravimo, da je to zelo lahko mogoče in edino pravilno!

Jasno pa je, da bodo proti taki, čisto strokovni organizaciji zgrmeli vsi politični hujšaki in razni »strokovni tajniki« kakor en mož, in sicer iz strahu, da jim vi ne bi hoteli več nositi skupaj svojih grošev za njihovo lepo brezdelno življenje in drago plačevati praznih političnih fraz in glupih tolažb s »svetovno revolucijo« in z »diktaturo proletariata«.

Če že zbirate denar, ga zbirajte za sebe, in za svoje brezposelne, za podporo svojih vdov in otrok, ne pa za razne politične lenuhe in delomržeže! Svoj denar lahko sami oskrbujete brez kakšne bankirske ali advokatske kuratele!

Tretjič: Če boste imeli močno strokovno organizacijo, v kateri pa ne bo imel besede noben politik ali političen špekulant, ampak samo rudar oziroma rudarski zaupnik, (tako kot je pri tiskarjih) potem bo vaša strokovna organizacija uživala tudi politično velik ugled, če bo to potrebno. Večine v tako kmečki državi kot je naša, delavstvo še dolgo, dolgo ne bo imelo, to je mogoče za delavstvo neprijetna resnica, ampak resnica je! Vaša enotna strokovna organizacija se bo morala vedno opirati na kakšno veliko in močno politično stranko, to je res, ampak na katero stranko se boste opirali, da svoje strokovne zahteve čim izdatnejše uveljavite, o tem boste odločali preko svoje strokovne organizacije lahko vi sami, brez raznih »revolucionarnih« hujšakšev, ki navadno govorijo »revolucionarno« le zato, da potem imena onih, ki se na raznih »tajnih« sestankih v svoji lahkovernosti izjavijo, da so tudi oni »revolucionarji«, za dobro nagrado javljajo policijski oblasti!

Tako vam povemo in svetujemo mi, ki se ne pulimo za vaše glasove. Če boste spoznali, da je za vašo strokovno organizacijo, kedar jo boste imeli, dobro in prav, da se politično pridružite naši kmečki organizaciji, nam bo to seveda prav, če se hočete odločiti za kakšno drugo politično organizacijo, nam tudi prav. Svarimo vas pa še enkrat, da ne nasedate ljudem, ki vas že deset let vodijo za nos! Vsaj toliko se izpametujte!

Razne politične vesti.

Radič v Ženevi. Stjepan Radič, ki po mnenju našega »velikega« slovenskega časopisja ne pomeni nič, je kot prvi delegat našega zastopstva pri Društvu narodov v Ženevi imel velik govor, na katerem so mu, kakor poročajo tuji, nepristranski listi, vsi poslušalci čestitali. Pripominjamo, da so Radičev govor poslušali politiki in državni-ki prve vrste, ker se pri Društvu narodov zbirajo na posvetovanja najodličnejši zastopniki velikih in malih držav.

Načrt ministra dr. Krajača za ozdravljenje naše gospodarske krize je izdelan in obsega 31 točk. Minister dr. Krajač je z veliko spretnostjo in obzirnostjo v svojem načrtu pokazal na važne vzroke našega gospodarskega propadanja. O posameznih točkah, ki jih navaja minister dr. Krajač, bomo govorili obširneje v prihodnjih številkah.

Odgovor »Jutru«. »Jutro« nas vprašuje, zakaj je minister za trgovino dr. Krajač imenoval za komisarja pri Trboveljski premogokopni družbi tov. A. Prepeluha in sicer ravno njega in nobenega drugega, češ, da tov. Prepeluh ni niti knjigovodja, niti rudarski strokovnjak. — Ker je »Jutro« že tako radovedno, naj ima odgovor: Minister dr. Krajač je postavil tov. A. Prepeluha za komisarja zato, da se

samostojni demokrati jeze. Kajti bodoči veliki izdaji pravih egiptskih sanjskih bukev bo stalo: Samostojnega demokrata razjeziti dobro znamenje. 13, 7, 29!

Ne drži! Poročajo nam, da so neki eseslarji v Beogradu, pa tudi v Ljubljani hvalili, da bodo, ali so že pri volitvah za trgovsko zbornico zmagali samo oni. To pa ni in ta samohvala je jako neumen. Kakor znano, je proti samostojnim demokratom nastopala v teh volitvah koalicija (zveza), kateri smo bili poleg SLS zastopni tudi mi (in naših glasov je le število!), potem pa radikalni in zisti Nemei (jako važni glasovi!). Zato je samohvala eseslarjev popolnoma odveč, utegne jim pa že škodovati pri kakšni drugi priložnosti.

»Pokvarjena gospoda«. Ko SLS ni bila na vladi, so opazili stali obiskovalci znane ljubljanske kavarne »Union«, da je mnogo gospodov začelo izostajati. Kakor hitro pa so se te dni začele širiti vesti, da ima SLS zopet upanje pri na vlado, so se skesani grešniki začeli vračati in se sukoti okoli voditeljev SLS, češ, da nas boste videli, kako smo tudi mi vnepristaši stranke. Pa še pravijo, da v Sloveniji ni »pokvarjene gospode! Kar na cente jo je!

Shodi in razne prireditve.

Maribor. 18. in 19. sept. so imeli v tukajšnji vinarski šoli kmetijski strokovnjaki iz cele Slovenije svoj redni občni zbor. Kot resortni minister je prišel tudi tovaršni minister Pucelj. Njegovo gospodarsko poročilo o smernicah gospodarske politike glede kmetijstva je zbudilo pri naših pristaših kakor tudi pristaših nasprotnih strank občudovanje in priznanje. Po občnem zboru v vinarski šoli se je pripeljal tov. minister na zaupni sestanek pristašev naše Slov. kmetijske stranke v restavracijo Halbwildl, kjer je pred polno dvorano izvajal o političnem položaju. Njegov globok poldrugourni govor, ki bo gotovo vsaj v izvlečku objavljen na drugem mestu, je pri nas vseh utrdil neomajno vero v našo stvar, popolno zaupanje našemu vodstvu in tovaršu ministru posebej in izzval splošno navdušenje. Tovaršni predsednik mariborske krajevene organizacije dr. Faninger se mu je zahvalil, potem je beležil in odgovarjal tovaršni minister na številne prošnje in intervencije. Zlasti je med njimi omeniti že trideset let nameravano gradnjo ceste od Sv. Petra v Mariboru do Slov. Goric in na Dravsko polje. — Po sestanku je povabil tovarša ministra tov. dr. Kukovec na večerjo z nekaterimi drugimi našimi člani, kjer so se v prijateljskem razgovoru nadaljevali politični pomenki. Pri tej priliki je v daljšem, lepo zasnovanem govo-

ru razvil tov. minister n. r. dr. Kukovec smernice novega dela zlasti v mariborski oblasti v bližnji bodočnosti. Zlasti glede na tesne prijateljske odnose naše mariborske organizacije s tukajšnjimi krogi narodnih socialistov in davidovičevcev dobivajo njegove besede praktično veliko pomembnost. Zaupnemu sestanku pri g. Halbwildlnu so prisostvovali kot zastopniki bivše grupacije davidovičevcev v Mariboru g. prof. Ribarič in g. dr. Rapotec, ki sta čestitajoč tov. ministru Pucelju izrekla simpatije in zaupanje našemu kmetiskemu pokretu. — Tov. minister Pucelj se je odpeljal v nedeljo v Beograd. Navzoči so bili razen zastopnikov Slov. kmetijske stranke tudi g. veliki župan Pirkmajer, ravnatelj vinarske šole g. Zmavc, kmetijski referent pri velikem županstvu g. ing. Zidanšek in drugi.

Laško. Preteklo nedeljo se je vršil občni zbor okrajne organizacije Slovenske Kmetijske Stranke v Laškem pri Tadini. Zborovalno sobo so tovarši iz celega okraja napolnili. Zborovanje je vodil tov. Ferdo Roš iz Hrastnika, ki je v lepih besedah pozdravil zborovalce ter omenil pomen zborovanja. Nato je podal besedo tov. Mravljetu, ki je obrazložil program Slov. kmetijske stranke, zgodovino kmetijskega pokreta v slovenskih državah ter važnost kmetijskega stanu v političnem in gospodarskem življenju. Po nje-

govem poročilu, ki so mu tovariši v velikim zanimanjem sledili, so bili izvoljeni v okrajni odbor sledeči tovariši: Predsednik Karol Veber, župan, Št. Lenart; podpredsednik Ivan Pust, Trbovlje; blagajnik Jakob Pušnik, Št. Lenart; odborniki: Franc Tovornik, Kalobje, Št. Lenart; Fran Zupan, Praprotno; Hrastnik; Martin Žagar, Klek p. Trbovlje; Roš Ferdinand, Hrastnik; Blaga Franc, Št. Lenart; Jožef Hladin, Št. Lenart; Mačkovšek Karol, Št. Rupert; Franc Bezgovšek, Št. Rupert; Anton Deželak, Št. Rupert; Stanko Šmid, Jurklošter; Anton Guček, Jurklošter; Peter Kovač, Loka; Franc Raček, Loka; Franc Majdič, Dol pri Hrastniku. Po volitvah se je razvila živahna debata o vseh važnih vprašanjih, ki se tičejo laškega okraja. Storili so se tudi v tem pogledu važni sklepi, zlasti glede osnovanja kmetijskih in mlekarških zadrug. Tov. Ivan Pust je nato z lepimi besedami zaljubljal občni zbor in pozval vse na marljivo delo. Pri tej priliki se je priglasilo veliko naročnikov »Kmetijskega lista« in zbralo Din. 120.— v blagajno okrajnega odbora.

Iz Ormoža. V nedeljo dne 19. septembra t. l. se je vršil pri nas občni zbor zaupnikov Slov. kmet. stranke za ormoški okraj v prijaznih prostorih hotela »Bauer«. Ob krasni udeležbi je otvoril sestanek tov. Rojs in po političnem poročilu poslanca Andreja Kelemine je govoril tov. Albin Prepeluh iz Ljubljane. Prepeluhovi govori se odlikujejo po globoki stvarnosti, slovenska socialna struna zveni v njih trpko na resnično, poslušalci dobe temeljito sliko vse naše gospodarske mizerije in nepravilnosti, zagrešene po napačni taktiki Slov. ljudske stranke in njenega voditelja dr. Korošca, ki je v sedmih letih spravil slovensko politiko v zagato, da ne more ne naprej in ne nazaj. Nato je povzel besedo tov. dr. Anton Novačan, katerega so toplo pozdravili njegovi stari sobojevniki še iz republikanskih časov, ko smo prvič lomili kopje za slovensko - hrvatsko sodelovanje. V svojem govoru je povdaril tri točke: Cilji Slov. kmetijske stranke, njena organizacija in ideal slovenstva. Naši cilji so visoki in gredo za tem, da preobrazimo slovensko politiko v smislu našega programa in da se zavedamo velike odgovornosti, ker prihaja čas, ko bomo prevzeli kot nova večinska stranka v Sloveniji vodstvo naroda. V našem organizatornem delu pa nam bodi vedno pred očmi prirosta pa večno resnična Svatoplukova oporoka: Snopa palice ne prelomiš, posamezno debelce pa zlomiš! Edino v slogi bivših samostojnejšev in bivših republikancev ter na novo k nam hitečih pristašev nesrečne SLS lahko ustvarimo naše cilje. Ideal slovenstva pa nam bodi zdrav slovenski človek, smel in predrzen, ki je iztrebil vse ostanke sužnosti iz svoje duše, in ob duhovni avtonomiji slovenstva bomo lahko reševali vse politične probleme v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Po Novačanovem govoru je predsednik Rojs

otvoril debato o volitvah novega okrajnega odbora. V okrajni odbor so bili izvoljeni: Predsednik Kidrič Ivan, kmet, Pavlovci; podpredsednik Žnidarič Franc, posestnik v Središču; tajnik Rojs Ivan, Ormož; odborniki: Meško Jožef, kmet, Soseska; Marin Ivan, Podgorci; Petek Franc, Cvetkovec; Hlebec Božidar, Lačaves; Novak Ivan, Trgovišče; I. Gavez, Mihovci; Matija Kandrič, Mihovci; Heržič Ivan, Mihovci; Kuharič Martin, Lešnica; Fideršek Anton, Vičanci; I. Herman, Sejanci; Miško Franc, Frankovci; Lukman Peter, Soperčice; Ozmeč Josip, Skomorje; Lukačič Franc, Središče; Burjan Hebar Franc, Pavlovci; Masten Franc, Pušenci; Šala Franc, Obrež; Ernst, Središče; Kuster Ludvik, Obrež; Nerat Vinko, Kog; Vinter Stefan, Senežice; Sok Blaž, Sodinci; Polman Franc, Jasavci, Kolarič Ivan, Grabe. Torej vse sami vrli možje, najboljši med najboljšimi. Sprejeta je bila tudi resolucija, ki se glasi: Današnji občni zbor soglaš s politiko in sedanjo taktiko Slov. kmet. stranke, izreka poslancem zaupnico ter povdarja, da se mora doseči za mariborsko oblast čim več, da se nemudoma pristopi k regulaciji Drave, napravi socialno pravičen zakon za izvedbo agrarne reforme, da se revizira trgovinska pogodba z Avstrijo glede izvoza vina, da se pristopi k toliko potrebnim melioracijskim delom na Štajerskem ter naproša tov. ministra Puclja, da posveti vse svoje sile gospodarskim vprašanjem slovenske dežele. Občni zbor povdarja končno, da je nujno potrebna revizija taksnega zakona, ki je pretirano birokratičen in socialno krivičen. Po resoluciji je tov. Rojs govoril še o vinarskih zadrukah in o odpravi takozvanega kontrolnega lista ter z zahvalo za udeležbo in govornikom zaključil sestanek.

Kalobje. V nedeljo dne 22. avgusta se je vršil pri nas lepo obiskan občni zbor SKS v prostorih tov. Mihaela Salobir. Udeležila sta se ga tudi dr. Anton Novačan in dr. l. Rosina iz Maribora. Predsedoval je tov. Josip Pinter, pozdravil navzoče ter podal besedo tov. dr. Rosini, kateri je podal politično poročilo in poročilo o mladinski organizaciji. Za njim je prevzel besedo dr. Anton Novačan ter obrazložil pomen in delovanje naše SKS ter drugih nam nasprotnih političnih strank v Sloveniji, kar so navzoči odobraval. — Izvoljen je bil sledeči odbor: Josip Pinter, predsednik; Josip Rozman, podpredsednik; Alojzij Ocvirk, tajnik; Valentin Oset, blagajnik; Jakob Rupnik, krajevni zaupnik; odborniki: Franc Blatnik, Ivan Čater, Karl Kukovič, Anton Rozman, Edvard Vuga in Franc Zelič. — Nato se je tov. Josip Pinter zahvalil navzočim ter zborovanje zaključil. — Napovedani sveti misijon od 5. do 13. avgusta 1926 se je vršil čisto v redu, samo »protikatoliški« »Kmetijski list« jim je bil precej na poti. Zavedni Kalobjani ga pa vedno bolj pazno in pridno čitajo, ker so prepričani, da to ni resnica in se ne ozirajo na hujskanje gg. lazaristov iz Celja. —

Dopisniku članka v »Slovenskem Gospodarju« z dne 26. avgusta 1926 o našem občnem zboru pa svetujem, naj ne piše v tako katoliški list, kar ni resnica. Res so Ruperča-

ni zavedni možje, da se ne bodo dali farbat od političnih priganjancev SLS. Toliko za enkrat v pojasnilo. — Kmet iz Kalobja.

Dopisi.

Štajersko.

Št. Vid niže Ptuja. Gospod urednik, združeni viničarji Vas naprošamo za malo prostora v »Kmetijskem listu«. Tudi mi viničarji čitamo liste, kjer so popisane različne nezgode in krivice. Tudi viničarjem je poplava vzela zadnji košček kruha. Imamo kopo nepreskrbljenih otrok. Kam naj se obrnemo za podporo? Na davkarijo, ne, vlada nima denarja, a posestniki so nam znižali plačo od 7 Din na 5 Din in celo na 4 Din dnevno. Koruzo so vzeli plazovi, krompir in fižol poplavljeni, zima je pred durmi, šola se je začela, denarja in zaslužka ni. Bosi in raztrgani z žalostjo pričakujemo, kaj bo. Leta 1923. se je ustanovila organizacija viničarjev, ki žal ni mogla storiti ničesar. Kmetje se pritožujejo proti prevelikim davkom in nimajo sredstev, da bi delavce plačali tako kakor bi bilo potreba. Težki časi so nastopili za nas. Toda mi dobro vemo, da na svetu ni usmiljenja, zato si bomo morali boljše bodočnost sami izvojevati. Dovolj smo močni. Treba organizacije, dobre in zavedne, pa se bo tudi nas upoštevalo. Danes je za nas pekel na tem svetu. Viničarji.

Iz Rogaške Slatine. Povsod se povišuje in hvali naše zdravilišče, samo naš list je v tem precej redkobeseden, da bi se dalo tudi od nas marsikaj poročati. — Dne 11. in 12. t. m. smo imeli čast pozdraviti resortnega ministra g. dr. Slavko Miletiča. Bil je jako ljubezniv. Sprejel je v avdienci razne deputacije in se napram vsem izrazil jako povoljno o zdraviliški upravi. — Obljubil je, da se bo interesiral za razvoj našega zdravilišča, in prosil, da se mu pošljejo zanesljive informacije. Na vsakega, ki je prišel z njim v dotiko, je napravil utis jako agilnega delavca na političnem in gospodarskem polju. Obljubil je, da nas sedaj večkrat obišče. — Tudi mi čutimo volitve v Trgovsko in obrtno zbornico; Za SDS oziroma, kakor povdarjajo agitatorji, za »strokovno« listo se največ trudita dva gospoda, ki bi menda rada kaj imela od zdravilišča. Potrebna je zelo nujna remedura pri občinski upravi. Želeli bi zaenkrat le vedeti, kakšne so uradne ure za občinskega tajnika, posebno ako pomislimo, da se nahaja v naši občini zdravilišče! Več prihodnjic.

Ljubno. Dne 13. t. m. smo pokopali našega vrlega somišljenika Franceta Retka, ki je preminul na žalost in presenečenje vseh svojih znancev pri žetvi na njivi radi srčne kapi. Blagi pokojnik je bil še sam in star komaj 26 let. Kako je bil pokojni priljubljen, je dokaz veličanska udeležba ljudi pri njegovem pogrebu. Na grobu mu je zapelo domače pevsko društvo »Raduha«, pod vodstvom tukajšnjega

nadučitelja Milka Rajnerja dve žalostinki. Žalujejo materi in bratom naše iskreno sožalje, rajnemu pa lahko domačo zemljo.

Št. Vid niže Ptuja. Pri nas v občini Pobrežje se je izvršil žalosten družinski umor. Mihael Jurgec je 8. septembra t. l. opoldne naročil svoji ženi, da naj gre z njim po doto k staršem. Žena ni hotela iti, nakar je šel sam s svojo hčerko. Kmalu po vrnitvi se je vnel v hiši hud prepir, v katerem je oče njegove žene pobil Jurgeca na tla in mu prizadejal strašne rane. Izstopila so mu čreva. Na klicanje na pomoč so prihiteli ljudje in mu nudili prvo pomoč. Žena in njeni starši mu niso hoteli prav nič pomagati. Skrili so se v hišo in ga pustili v mlaki krvi ležati. Sosedje so ga nato prepeljali v bolnico, kjer je podlegel operaciji in umrl. Naj Ti bo rana zemljica lahka. — Sosedje.

Kostrivnica. Božja beseda pri nas ne zaleže mnogo. Zlasti neke ženske ne upoštevajo lepega pouka g. župnika. Obrekovanje jim je glavni posel. In to obrekovanje naj služi tudi politiki eseslarjev. Res čedna stranka, ki si s takimi sredstvi pomaga. Prihodnjic bomo razkrili vse to ognusno početje eseslarjev.

Groblje ob Savinji. Tukaj se je smrtno ponesrečil g. Anton Petrin (Jelšnik), gostilničar na Groblju. V petek dne 10. t. m. je žagal drva na krožni žagi (sekularju). Med žaganjem mu je žaga vrgla poleno v obraz tako, da mu je zbil vse sprednje zobe v goitanec in pri tem precepilo jezik. Imenovani je nezavesten obležal na tleh in kmalu nato umrl. Pogreb se je vršil v nedeljo dne 12. t. m. na Št. Pavelsko pokopališče. Ob grobu mu je spregovoril član domačega gasilnega društva tov. Dernovšek nad vse ginjaive poslovilne besede.

Parizlje pri Braslovčah. V petek 10. t. m. je tukaj preminula ga Marija Babič, p. d. Papežca. Ko je šla ponoči spat, je iz stopnice tako nesrečno padla, da je po par urah izdihnila. Pogreb se je vršil v nedeljo ob ogromni udeležbi ljudstva. Pokojnica je bila mirna in pridna gospodinja, zato tudi splošno priljubljena. Naj počiva v miru! Domačim pa naše sožalje!

Vitanje. Smrtna kosa. V najlepši mladinski dobi v 22. letu je za večno zaspala gospodična Anica Šmid. Bolehala je preko dve leti na jetiki in je vsled tega tudi podlegla. Kljub temu, da je bila pri sorodnikih v oskrbi, se ni zanjo noben veliko brigal od najbližjih sorodnikov. Zapuščena od vseh, je bila uboga Anica navezana na milost in nemilost, a mirno je prenašala grenke in hude bolečine s tolažbo, da bode v nebeškem kraljestvu gotovo več pravice in gostoljubnosti. Draga, uboga Anica, počivaj sladko v zemljici lahki, kajti nebeški Bog je pravičen in »gvišen«.

Mariborski okrajni zastop. Odkar smo dobili novega gerenta v osebi tov. Lipovškega, odličnega pristaša naše stranke, se naši klerikalci nikakor ne morejo sprijazniti z dejstvom, da je konec njihovega neomejenega gospodarstva v tej tako važni gospodarski korporaciji. Takoj na prvi seji novega sosveta je poslanec Žeboč govoril o razpisu volitev v okrajni zastop, česar nikoli ni storil tekom dolgih let gerentstva dr. Leskovarja, kar pomeni, da je našim klerikalcem vse prav in zakonito, dokler imajo nekaj sami v rokah, da pa takoj kričijo o protizakonitostih, če jim izmakneš udobni stolček. Zato so razumljivi napadi klerikalnih listov »Slovenca in »Slov. Gospodarja« na osebo gerenta tov. Lipovškega. Pribijemo, da so vsi ti napadi neutemeljeni in neresnični ter imajo samo namen, da škodoželjno skušajo spraviti v slab glas tov. Lipovškega, češ, da ni sposoben itd. Mi pa smo s poslovanjem gerenta tov.

Lipovškega popolnoma zadovoljni in mu izrekamo vsako priznanje, če tudi ni doktor in advokat, kakor je bil prejšnji gerent. Če klerikalno časopisje ne bo mirovalo za napadi na tov. Lipovškega, podamo javnosti obširno poročilo o delovanju prejšnjega sosveta, s katerim se bo to časopisje lahko po volji zabavalo.

Združitev zemljoradnikov s HSS. Skoro po vsej Dalmaciji se vrši postopoma združevanje zemljoradniških organizacij s hrvatsko seljaško stranko. V sredo dne 15. septembra je imela na otoku Braču zemljoradniška organizacija zborovanje, na kateri so sklenili prestop v HSS. Taka združitev se je izvršila že tudi v mestu Splitu, na otoku Hvaru in drugih krajih. Razveseljivo je dejstvo, kako kmetška stranka po vsej državi skokoma raste in se širi, in kako kmetška misel prodira v vse vasi in kako se naša stranka jača. Že pri prihodnjih volitvah bomo najmočnejša stranka v državi.

Volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo.

Po poročilih zaupnikov krajevnih organizacij, ki so disciplinirano šle v boj, je zmaga Jelačinove liste gotova. Zadnji dan volitev je bil 22. september. Sedaj se vrši štetje glasov, nakar se bodo proglasili izvoljeni kandidati.

DEJSTVO JE.

Zgodovinsko dejstvo je, da se je dr. Kramer, glavni urednik »Jutra«, pogajal samo s SLS v namenu, da popolnoma izloči iz Zbornice našo Slov. Kmetško Stranko in posebno še g. Jelačina. Ko so ta pogajanja propadla, je SDS sama sestavila svojo kandidatno listo, neda bi povabila le eno napredno stranko ali skupino na sodelovanje. Dalje je SDS skozi celo volilno borbo namenoma prezirala našo

stranko, tako da bi prikazala našo sporazumno kandidatno listo kot čisto klerikalno. Dejstvo pa je, da imamo točno polovico kandidatov na listi, in sicer dogovorjeno po sklenjenem ključu. V trgovinskem odseku ima SLS 6 kandidatov in 6 namestnikov, ostale stranke razen SDS 10 kandidatov in 10 namestnikov. V obrtnem odseku ima SLS 10 kandidatov in toliko namestnikov, ostale skupine in stranke razen SDS 6 kandidatov in toliko namestnikov. Med temi ima naša stranka absolutno večino. To tudi falirana SDS dobro ve, toda njej je laž bila in bo edino orožje, radi česar je morala propasti v volitvah za trgovsko in obrtno zbornico.

* * *

Novice in zabava.

Tov. minister Pucelj je prišel v soboto v Maribor na zborovanje kmetijskih strokovnjakov. V nedeljo popoldne se je tov. minister vrnil v Beograd.

Zgradba poslopja za urade poljedelskega ministrstva v Ljubljani. Ministrstvo poljoprivrede namerala zgraditi v Ljubljani za one urade in ustanove resora, ki so sedaj nastanejni po privatnih hišah, svoje lastno poslopje. So to predvsem Kmetijsko-kemični zavod, katerega mu so sedanji lokali že odpovedani, novoosnovani Serološki zavod in Urad za agrarne operacije. Ljubljanska gradbena direkcija je že prejela nalog, da izdela potrebne načrte. V tem uradnem poslopiju bodo tudi tri stanovanja za uradne sluge in hišnika. Ministrstvo pa zahteva, da preskrbi mestna občina ljubljanska primerno stavbišče. Namero poljedelskega ministrstva je toplo pozdraviti.

Za popravo ceste, ki vodi do carinarnice na Rakeku, je dovolilo ministrstvo za javna dela kredit v znesku 2.200.000 Din in je že izdalo Gradbeni direkciji v Ljubljani nalog, da prične prihodnji mesec s tozadevnimi deli.

Vsem našim prijateljem. Zima se bliža in takrat se največ čita po kmečkih hišah. Zato opozarjamo vse naše posamezne člane, dalje krajne organizacije, da naročijo vse pri nas izišle knjige in jih razširijo po vseh vaseh. V kmečko hišo spada v prvi vrsti čtivo »Kmetijske Matice« in »Kmetijske tiskovne zadruge«. Naj ne bi bilo niti enega našega somišljenika na deželi brez naših knjig. Gospodarski nauki, kuharske bukvice, kmečki koledar se potrebujejo vsak dan, druge knjige pa so za lepo razvedrilo. Naše krajevne organizacije naj bi tekmovala med seboj, katera bude

razpečala več knjig. Naj ne bude ene seje na deželi, kjer se ne bi omenjal naš tisk in nabirali odjemalci. Za dobitke raznih srečolovov in tombol dajajte knjige naše zaloge. Cene knjigam so precej nižane in zato si jih lahko vsakdo nabavi.

Potres. V Hrasniku in Dolu pri Hrasniku so čutili v petek 17. t. m. ob 12. uri 5 minut precej močan potresni sunek, spremljan s podzemskim bučanjem. Smer potresa od zapada proti vzhodu. Potres pa ni napravil škode. To je bil že drugi potresni sunek v tekočem tednu.

Trgatev v Beričevem. V nedeljo, 26. septembra vsi v Beričevo k Ivan Gradu (Pirnatu), kjer se vrši velika trgatev, katero priredi Društvo kmetijskih fantov in deklet Dol-Beričevo. Zabava neprisiljena. Mladi kot stari se bodo vrteli pod bogato obloženo trto. Poleg tega bude preskrbljeno za jed in pristno vinsko kapljico. Pričetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 3 Din. K obilni udeležbi vabi odbor.

Pretep. V ljubljanski kavarni Leon so se v soboto ponoči stepili orjunaši z drugimi gosti. V pretepu jo je skupil orjunaš Caharija z nožem v vrat. Pravijo, da bo umrl. Storilec ga je zabodel v silobranu.

Jugoslovanski kardinal. Pariški listi poročajo iz Rima, da je papež Pij XI. obljubil, da bo imenoval prvega jugoslovanskega kardinala na prvem bodočem konzistoriju. Najresnejši kandidat za kardinala je zagrebški nadškof dr. Anton Bauer.

Prodaja kemične tovarne v Šoštanju. Tovarna usnja v Šoštanju, prej Franc Woschnagg & sinovi, je kupila kemično tovarno v Šoštanju in namerava izdelovati v njej klej iz kosti v velikem obsegu. Tovarna bo znatno povečana in se bo

podjetju pridružilo več tuzemskih in inozemskih tovarn usnja.

V mariborski javni bolnici je v četrtek dne 16. t. m. zblaznela 22-letna Roza Stifter iz Sv. Jakoba v Slov. Goricah. Prepeljali so jo na Studenec pri Ljubljani.

Poljski zdravniki v Jugoslaviji. V Sombor je prispela skupina 15 poljskih zdravnikov s profesorjem varšavske univerze dr. Szymanowskim na čelu. Ko so si ogledali zdravniki tamkajšnje sanitetne institucije, so se odpeljali v Novi Sad. Gosti obiščejo še več mest v naši državi, da se seznani z našimi institucijami na polju zdravstva.

Dva otroka zgorela v svinjaku. Preteklo soboto je odšel posestnik Pračinec iz Pil na Hrvatskem s konji na pašo, njegova žena pa pral v Savo. Doma je ostala samo stara mati s 6letnim vnukom Štefanom in 4letno vnukinjo Ljubico. Otroka sta neopaženo odšla iz hiše in se zaprla v svinjak, kjer sta se igrala z vžgalicami. Da ju ne bi kdo opazil, sta vrhu tega vrata dobro zaprla. Kmalu je bil ves svinjak v ognju. V zmedenosti otroka nista našla vrat in sta postala žrtev ognja.

Mlin zgorel. Pretekli petek ponoči je nastal v Nijemcih pri Osijeku v tamkajšnjem paromlinu požar, ki se je bliskoma razširil. Čeprav se pomagali pri reševalnih delih tudi kmetje, se je posrečilo rešiti samo gospodarska poslopja, dočim sta strojnica in novourejena električna centrala popolnoma pogoreli.

Drzni vlomilci. V vas Tinje pri Šibeniku v Dalmaciji sta prišla te dni dva razbojnika, preoblečena kot orožnika, z bajoneti na puškah. Izjavila sta, da morata izvršiti pri nekem kmetu hišno preiskavo. Zaprla sta vse domače v eno sobo, nato pa prebrskala v drugi sobi skri-

njo in odnesla iz nje 50.000 dinarjev v gotovini, 80 komadov srebrnih kron in zlato ogrlico. Domači so ju pustili, da sta mirno odšla. Šele kasneje so izprevideli, da so bili v njihovi hiši pravzaprav vlomilci. Gospodar je pred par meseci prodal za 50.000 Din zemljo in imel denar spravljen v skrinji.

Železniška nesreča. Pred tednom je na progi pri Djakovu povozil vlak 24letnega trgovskega potnika Josipa Gredelja. Truplo je bilo strahovito razmesarjeno.

Mati potaplja svoje dete. Vojaška straža na varaždinskem mestu čez Dravo je pretekli teden slišala stokanje in vpitje, prihajajoče iz grmičevja ob vodi. Stražar je odšel z dvema vojakoma v smeri, od koder je prihajalo vpitje. Na svoje veliko začudenje so opazili, kako je neka ženska potapljala svojega otroka. Otrok je vpil na ves glas: »Pomagajte mi, mati me hoče ufoptiti!« Vojaški so iztrgali otroka brezsrčni materi in ga odvedli na stražnico, njo pa aretirali. Pri zaslišanju so ugotovili, da je neusmiljenka vlačugarica iz Slovenije, imenom Cvetko. Svojega šestletnega otroka je pošiljala po varaždinskih trgovinah, da je prosjačil in ga čakala povsod v veži, da ji je naberačeno blago takoj izročil.

Oblastnemu inspektoratu finančne kontrole v Ljubljani so poslali prizadeti krogi protest in pritožbo proti preselitvi fin. oddelka iz Kostanjevice v Cerklje. Motivi za to premestitev so baje jako čudni, da ne rečemo politični. Skrbeli bomo, da pride na svetlo tisti skrivnostni akt, ki vsebuje »argumente«, s katerimi se je posrečilo pridobiti merodajne oblasti, da so se oškodovale tri velike občine kostanjeviškega okraja. To naj za danes zadostuje; k stvari pa se še povrnemo.

Tri prednosti:

Izdanost, jakost, okus daje kavi naša prava domača

„KOLINSKA CIKORIJA“.

Gospodinje, za dobro kavo vporabljajte le dobro Kolinsko primes!

Spalna bolezen v Bosni. Po poročilih iz Mostara, je obbolelo v Bosni zadnjem času več oseb na dramski (spalni bolezn). Nekateri bolniki spe že 5 do 6 tednov. Pripetili so se tudi že smrtni slučaj.

Ker ga je zapustila žena. V Sušici je izvršil poskus samomora ininar Juriga. Prerezal si je z britvijo žile na vratu. Dasi so njegove rane opasne, utegne ostati pri življenju. Zaslišan, je izpovedal, da se je hotel usmrtiti, ker ga je zapustila nedavno njegova žena samega s štiriimi majhnimi otroci. Ko je moral paziti na otroke, ni mogel hoditi redno na delo, vsled česar je prišel v hudo denarne zadrege. Ko je poproval že vse svoje stvari, je videl edini izhod iz težke situacije v tem, da izvrši samomor.

3000 dragocenih ur zaplenjenih. V pondeljek prejšnji teden so prišli popolnoma nepričakovano v beograjsko banko cariniki in zaplenili tamkaj okoli 3000 dragocenih ur, za katere ni bila plačana carina in se tudi ne ve, odkod so prišle. Sumi se, da gre v tem slučaju za veliko tihotapsko afero in da ni kompromitirana samo imenovana banka. Zanimivo je, da na zaplenjenih urah ni mogoče ugotoviti niti v kateri tovarni so bile izdelane, niti iz katere države izvirajo.

Morski pes. Prošli četrtek se je pojavil v Kotorskem zalivu velik morski pes, ki je meril 6 do 7 m ter tehtal 8 do 10 kvintalov. Prebivalstvo, ki je bilo tisti hip v vodi, je kakor bi trenil hitelo iz vode,

da ga ni zadela kaka nesreča, poleg tega je še danes tako razburjeno, da se ne upa nihče več v vodo.

Grozovit zločin v Vojvodini. Te dni so našli 77letno Izabelo Resler, trgovko v Moštoru pri Vel. Kikindi ter njeno hčerko Hano mrtvi v njenem stanovanju. Na tleh spalnice je ležala starka zabodena na 17 mestih, preko nje pa njena hčerka s 13 ranami. Ves pod je bil ena sama mlaka krvi. Nered, premetane cinare in drugo je dokazovalo, da se je morala vršiti v sobi pred ropom obupna borba. Zdravniški izvedenci so ugotovili, da sta bili starica in njena hčerka posiljeni. Ostudni zločin je moral biti izvršen v noči od torka na sredo. Perverzne zločince, ki so morali biti o razmerah v trgovkini hiši prav dobro poučeni, oblasti mrzlično zasledujejo.

Omejitev sprejema umobolnih. Ker se kljub opetovanim objavam v časopisih, tičočih se omejitve sprejema v opazovalnico oz. zavode za umobolne še vedno ne vpoštevajo določila, podana vsled trajne prenapolnjenosti, se še enkrat, a to zadnjič, naznanja: Sprejeti se morejo le nujni, zavodne oskrbe absolutno potrebni slučajji — nujnost se mora v spričevalu utemeljiti, — navedba o nevarnosti za se ali za druge z dejstvi dokazati. — Vsi bolniki, ki so primerni za domačo oskrbo, se morajo odklanjati. Gg. zdravniki naj upoštevajo ta opomin in take bolnike ne pošiljajo ter njim in spremljevalcem ne povzročajo nepotrebnih stroškov. Privat-

niki in občine, ki se pozivajo za prevzetje bolnikov iz zavodov, naj se temu takoj pokore. — Ker bo prenapolnjenost zavodov trajala, dokler se ne uresniči naše prizadevanje po otvoritvi novega zavoda, bo omejitev sprejemov ostala v veljavi tudi nadalje. — Po velikokratnih časopisnih objavah je umevno, da je brezpredmetno vsako pritoževanje zaradi zavrnitve odnosno zaradi stroškov. — Ravnateljstvo drž. dobrotelčnih zavodov v Ljubljani.

Romarji iz Italije ne smejo v Jugoslavijo. Pretekli teden so beneški Slovenci — torej oni Slovenci, ki so bili že preje pod Italijo in o katerih italijanski listi in vlada vedno trobijo, da so izborni italijanski državljani — nameravali prirediti romarski izlet na Brezje v Sloveniji. Videmski prefekt jim je tudi dal potrebno dovoljenje in vse je bilo v redu. Ko pa so prišli na mejo v Podbrdu, jih je obmejni komisar ustavil in jih ni pustil čez mejo, češ da mora imeti vsak romar primeren overovljen fotografijo. Romarjem ni preostalo drugega, da so se vrnili domov. S kakšnimi občutki v srcu, ni treba posebej poudarjati.

Za vsako ceno hotel v smrt. V Šopronju se je smrtno zaljubil neki tiskarski strojnik v deklico, ki ga je začela skoro varati. Goljufani mladenič ni mogel prenašati svoje gorja ter se je odločil, da izvrši samomor. V bližini mesta Šopronja je legel na tračnice pred drveči vlak. Toda slučaj je hotel, da ga je

lokomotiva samo težko ranila in vrgla s proge. Hudo razmesarjen se je priplazil ponovno na progo, da poskusi srečo pri prihodnjem vlatku, ki je imel v kratkem priti, toda mimoidoči progovni čuvaji so ga opazili ter ga hoteli odstraniti s proge. Samomorilec se jim je odločno zaperstavljal, proseč jih, naj ga pustijo umreti. Dasi težko ranjen, se je stražniku s silo uprl in ga celo nemilo namlatil. S pomočjo prisotnih pa ga je stražnik končno vendarle ukrotil. Prenesli so ga v bolnico, kjer je po nekaj urah poškodbam podlegel.

Kongres slovanske agrarne omladine se vrši 31. oktobra in 1. novembra t. l. v Pragi.

Beg kaznjencev iz Lepoglave. Te dni je pobegnilo iz kaznilnice v Lepoglavi 7 nevarnih zločincev. Nekateri od njih so imeli odsedeti do 15 let ječe. Dva sta že zopet na varnem. Prišla sta samo do Zagreba, kjer ju je dal aretirati neki narednik.

Gnusni zločinec Lacković obsojen na smrt. Vsi se še spominjamo strašnega zločina, katerega je izvršil dne 3. junija v Pančevu zidar Žarko Lacković. Izvabil je devetletno Elizabeto Miklave in 11 letno Katico Weindenhof v grmičevje ob Donavi, obe tamkaj posilil, nato zadržal in vrgel končno trupla v Donavo. Prošli torek se je vršila proti ostudnemu zločincu pred sodiščem v Pančevu razprava. Lacković je hladnokrvno priznal svoje dejanje in se zagovarjal s pijanostjo. Med

PODLISTEK.

Manica Komanova:

„Ne boš ga imela!“

Ko sem bila zadnjič v moji rodni vasi, mi pravi brat:

»Ali veš, komu je včeraj zvonilo?«

»Komu pa?«

»Pečakovemu Jernejcu.«

»Pečak — Pečak — kdo je že ta — čakaj no...«

»No, no,« mi pomaga brat, »na staro Japljevko se spomni!«

»Aha, da, da, zdaj pa že vem. Torej Jernejec je umrl. Kmalu je šel za svojo babico.«

In zdaj mi je zamah stopila pred dušo dobrosrčna, stara, vsa sključena ženica, kateri sem se tolikrat nasmejala prav od srca.

V začetku svetovne vojne je bila Japljevka še živa. Stanovala je leta in leta v nizki bajtici pod klancem. Lahko bi bila bivala pri svoji hčeri, ki je bila omožena v dve uri oddaljeni vasi, toda starica bi — kakor

je trdila sama — umrla od dolgočasje, ako bi morala iz bajte.

Hčerin sin Jernejec je tisti čas ravno toliko dorastel, da je moral odriniti na bojno polje. To je bil hud udarec za Japljevko, ki je, kar sem bila trdno uverjena, ljubila svojega vnuka še skoro bolj goreče, nego njegovo mater, svojo hčer.

Tudi vnuk je imel babico srčno rad. Dober fant je moral biti, ta Jernejec, kajti le malo je bilo dni, da je ni razveselil s kako kartico, večkrat pa tudi s pismom. Brati in pisati ženica ni znala. To vse sem opravljala jaz in bila tako nekaka posrednica med njo in vnukom. Starica mi je bila za to srčno hvaležna.

Ko sem nekoč dokončala neko tako, od nje narekovano pismo, me potrese za ramo in pravi:

»Dekle, tebe pa mora naš Jernejec vzeti. Ti boš njegova žena. Nobena druga, da veš!«

Ta odločna in originalna snubitev me je silila na smeh. Toda premagala sem se in rekla z vso resnostjo:

»Oho, mati, zakaj pa jaz?«

»Zakaj neki —. Nič ne vprašuj!

Vedno mi pišeš in bereš pisma. Ali boš zastoj imela te sitnosti? Nobena ga bolj ne zasluži nego ti. No, saj ti pa takega moža tudi privoščim, Bog ve, da ti ga.«

»Toda mati, kaj bo pa Jernejec rekel? Saj me menda niti ne pozna.«

»O tisto pa le brez skrbi. Se bosta že spoznala, že. Jernejec, le verjemi, bo takoj pri volji. Vedno me je vse ubogal in me bo tudi to. Samo prosi Boga, da bi vojska minula, drugo se bo vse naredilo.«

Pritrdila sem ji na vse in tako sem postala nevesta — brez ženina.

Kadar sva se potem s staro razgovarjali o Jernejcu, ga nisem več nazivala s krstnim imenom nego le z »mojim fantom«.

Kake tri mesece pozneje pa je bušnilo vmes nekaj tako usodnega, da je bilo mojega »nevestovanja« hipoma konec.

Lepega jesenskaga dne hitim mimo Japljevkinega stanovanja na polje. Starica me je morala zapaziti že od daleč, kajti že mnogo preje, preden dospem do bajtice, skoči ona z mladeniško prožnostjo čez

prag, stopica mi naproti, maha z rokami in vpije:

»Ne boš ga imela! Ne smeš zameriti, toda imela ga pa ne boš!«

V tem pride do mene. Njen zgubani obraz je žarel veselja. Vsa začudena vprašam:

»Mati, kaj pa je pravzaprav?«

»Kaj je, — seveda, ti še nič ne veš. Kolajno je dobil, kolajno!«

»Kdo?«

»Jernejec, kdo pa drugi. Ravno zdaj je pri meni njegova mati, naša Mina. Sam ji je pisal. O saj bo meni tudi, le čakaj boš že brala. Premisli, kolajno, srebrno ali še celo zlato, ne vem natančno. Postavil se je pa, naš Jernejec, kaj!«

»Jej, jej, pa še kako se je postavil,« pritrujem smeje. »Toda mati, kaj pa pomeni tisto, ko ste kričali, da ga ne bom imela?«

»Aha, saj res. Tole sem ti hotela povedati, tole. Kolajno je dobil. Sama veš, da to ni karsibodi. To je že čast, ki jo dosežejo le bolj gosposki ljudje. Vem, da bo zdaj moral večkrat hoditi tam okrog cesarja. Vidíš zato bo Jernejec potreboval kako bolj »nobel« ženo, Meni je sicer

razpravo je prišlo do pretresljivih prizorov. Starši obeh, na zverinski način umorjenih nedolžnih otročičev, so pričeli glasno plakati, z njimi pa tudi občinstvo. Sodišče je obsodilo morilca v smrt na vešalih. Občinstvo je sprejelo obsodbo z velikim zadovoljstvom.

Nova tarifa za železniške postreške za prtljago. S 1. t. m. je stopila v veljavo nova tarifa za nosilce prtljage s perona v vagon in obratno. Za običajno prtljago je tarifa 2 dinarja za komad, za težje kose do 50 kg pa po 5 dinarjev. Pritožbe sprejemajo postajenačelniki. Ti postreški morajo nositi vsi enako uniformo.

Na, napij se moje krvi... Neki mesar se je sprl s svojo ženo pri svoji mesarski stojnici v Zagrebu. Kmalu se je zbrala okrog stojnice večja skupina ljudi. Interveniral je tudi policijski stražnik ter posvaril mesarja in njegovo ženo. Toda jedva se je stražnik oddaljil, že sta počela mesar in njegova žena iznova kričati. Nakrat pograbi mesar sekiro, položi prst na mesarski hlood ter si ga odseka s krikom: »Na, napij se moje krvi.« Kri je obrizgala mesarja in prisotne ljudi, ki so udarili v krik in počeli bežati. Stražnik je odpeljal hudega mesarja v bolnico, kjer so mu povezali rano ter nato izpustili.

Umor na njivi. V selu Prostancu, srez Ljubuški, je srečal te dni 28-letni seljak Jozo Suton na neki njivi Jozu Čuma. Iznenada je potegnil Suton revolver ter izpalil na nič hudega slutečega Čuma tri revolverse strele. Čuma je obležal na mestu mrtev. Suton se je zagovarjal s silobranom. Državni pravdnik pa je drugačnega mnenja in ga obtožuje navadnega umora.

Katastrofa na Floridi. Strahoviti orkani, ki so v pondeljek divjali na južnem delu polotoka Floride, so zahtevali nad 600 človeških žrtev. Škoda znaša po dosedanjih cenitvah nad 1 milijardo dolarjev. Strahovit vihar je poškodoval 1000 hiš.

zelo žal, vedno sem mislila, da boš le ti njegova. Toda kar ni, pa ni! Nič ti ni reči, Bog varuj, ali pre malo gosposka si zdaj zanj, to je.«

Mene je lomil smeh. Vendar sem se trudila reči kolikor mogoče resno:

»Imate prav, mati. Seveda jaz nikakor nisem več zanj.«

»Vidiš no, kako si pametna. Ti sprevidiš, vsaka pa ne bi. No, saj radi tega ostanemo vseeno prijatelji, jeli?!«

»Gotovo, mati.«

Med tem stopi iz veže Mina, Jernejeva mati. Skriva pokaze na mater ter mi smehljaje namežikne, češ: »saj jo poznaš.«

Nato odhitim dalje, ne vedoč, naj se li smejem ali jezim na to preklicano kolajno, ki me je spravila ob ženina.

In ta Jernejec je sedaj umrl. Toda kakor je bil svoj čas nevedé moj ženin, tako mi je tudi nevedé ostal zvest, kajti moj brat je vedel povedati, da je Jernejec umrl kot samec.

Popravek. Zadnji čas smo poročali pod naslovom »Uboj v Belokrajini«, da je g. E. Schauer zabodel svojega nasprotnika v pleča. To poročilo je temeljilo, kakor smo kasneje izvedeli, na napačni informaciji in zato svojo prvo vest lojalno popravljamo, ker ni resnica, da se je Emil Schauer prepiral z Mavernom in tudi ni resnica, da bi ga Emil Schauer zabodel, pač pa je resnica, da je bil Emil Schauer zaboden od neznanega napadalca.

Razširjenje strokovne šole. Ministrstvo trgovine in industrije je pretvorilo obstoječo enoletno mizarsko in strgarsko mojstrsko šolo pri tehniški srednji šoli v Ljubljani v dveletno mizarsko in strgarsko delovodsko šolo. Gojenci se bodo sprejemali v to šolo vsako drugo leto.

Težka železniška nesreča v Rumuniji. Na postaji Contesti je trčil temešvarski brzovlak v osebni vlak, ki je prihajal iz Kimpolunga. Osem oseb je bilo mrtvih, trideset pa težko ranjenih.

ZA SMEH.

Vagabund znanec:

Znanec: »Ali že imaš kako mesto?«

Vagabund: »Skušam priti v banko.«

Znanec: »Kdaj pa?«

Vagabund: »Po noči.«

* * *

Kako si je na noge pomagal:

»Vidiš, Ludviku so premenjene razmere pomagale na noge.«

»Kako to?«

»Avtomobil je moral prodati.«

* * *

Ne more razumeti:

Sinček: »Mama, zakaj pa ima nevesta vedno belo obleko?«

Mama: »Ker je bela barva znak veselja.«

Sinček: »Zakaj pa ima ženin vedno črno obleko?«

Narodni gospodar.

Živinozdravnik Stanko Arko:

Vranični prisad.

Cepljenje.

Cepljenje živine proti vraničnemu prisadu se je pokazalo kot zelo dobro obrambeno sredstvo v onih krajih, kjer stroški cepljenja presežajo izgube na poginjeni živini, to je predvsem tam, kjer se ta bolezen vsako leto ponavlja in zavzema večji obseg.

Cepljenje je mogoče izvesti na več načinov. Pri praktičnih poskusih se je prišlo do dveh metod, ki sta se najbolj obnesli in se po cellem svetu najpogostejše uporabljajo. Prvi način je cepljenje z oslabelemi klicami vraničnega prisada, drugi pa je kombiniran tako, da se poleg oslabelelih klic vbrizga zdravi živali krvna sirotka, nazvana serum, pod kožo.

Na ta dva načina se doseže, da zadobi živalsko telo veliko odpornost, oziroma nesprejemljivost proti vraničnemu prisadu.

Da bo to lažje razumljivo, naj pri tej priložnosti nakratko razložim bistvo cepljenja sploh in njega delovanje.

Znano je, da je n. pr. človek, ki je enkrat zbolel za črnimi kozami ali na tifusu in je bolezen srečno preštel, postal s tem za daljšo dobo let nesprejemljiv proti oni bolezni, ki jo je imel. Telo, ki je tako bolezen že prešlo, je postalo odporno proti novemu okuženju. Zdravniška veda imenuje to pridobljeno odpornost oziroma nesprejemljivost proti bolezni imuniteto. Kakor pri človeku je tudi pri živali. Tudi živali postanejo odporne ali imune po prebolelju gotovih bolezni.

Ta lastnost živalskega telesa je bila že davno znana ljudem. Učenjaki so pričeli ta pojav raziskovati in so po trudopolnem delu prišli do spoznanja, da se pri vsakem okuženju telesa napravi v krvi tvari, ki uničujejo kužne klice.

Kužne klice tvorijo namreč strupe v telesu in narava je skrbela za to, da se v krvi okuženega telesa ustvarjajo protistrupi. Ti protistrupi pa krožijo v krvi okuženega telesa tudi še dolgo potem, ko je žival bolezen že prestala in ozdravela. Ti protistrupi so torej ono sredstvo, ki obvaruje žival pred ponovnim okuženjem. Naravna posledica tega je bila, da je zdravniška veda skušala ta dragocena razodetja izkoristiti v prid za uničevanje bolezni, bodisi da se je šlo za tem, da se še zdrave živali na umeten način napravi odpornejše proti bolezni ali pa da se bolnemu telesu pomaga v svojem boju proti kužnim klicam. Poskušalo se je torej na umeten način dobivati od nalašč v to svrhu okuženih živali, ki so bolezen prestale, krvno sirotko in jo vbrizgavati drugim zdravim živalim v telo, da bi se na ta način preneslo učinkujoče protistrupe v zdravo telo in ga s tem napravilo odpornejšim proti okuženju. To se je tudi posrečilo; toda praktični poskusi so pokazali, da na ta način dosežena odpornost ne traja tako dolgo, da bi se to dalo v praksi uspešno uporabljati. Iskalo se je novih poti. Poskušalo se je na umeten način pridobivati klice kužnih bolezni, ki so bile na različne načine oslABLJENE. Prišlo se je do spoznanja, da take klice niso v stanju okužiti telo v taki meri, da bi žival po ubrizgavanju očitno težje zbolela. Toda najzanimivejše je to, da četudi se bolezen ni pojavila, je vendar to zado stovalo, da so se v krvi cepljene živali tvorili protistrupi, ki so bili v stanju obvarovati žival pred naravnim okuženjem. To je torej v bistvu načelo načina pri cepljenju z umetno oslabelemi klicami bolezni.

Klice posameznih kužnih bolezni pa imajo zelo različne lastnosti in samo z praktičnimi poskusi se je moglo dognati, kateri način oslavljenja kužila je najbolj uspešen in obenem tudi brez nevarnosti za cepljeno žival.

Ta način cepljenja je pri vraničnem prisadu izumil slavni francoski učenjak Pasteur in se zato po njemu imenuje.

Ko se je prišlo do teh rezultatov, se je poskušalo združiti uspešno učinkovanje oslabljenih klic z delovanjem krvne sirotke, ki je vsebovala omenjene tvariine proti bolezni. Zato se je torej zdravo telo umetno okužilo z ubrizgavanjem oslabljenih ali neoslabljenih klic in hkratu se je živali ubrizgalo tudi sirotko ali serum v telo. Na ta način se je žival sicer okužila, toda obenem tudi zavrovalo proti bolezni. Ta način cepljenja se splošno uporablja pri prašičji rdečici in se je tudi dobro obnesel pri vraničnem prisadu. Izumil ga je profesor Sobernheim in ga raditega po njem imenujemo.

Kjer se sumi, da so živali mogoče že okužene, toda navidezno še zdrave, je priporočljivo takim ogroženim živalim vbrizgati večjo količino samega seruma, ker se s tem pomaga telesu, da ima v sebi več odpornih snovi proti bolezni in jo lažje premaga.

Toliko v poduk živinorejcem, da se bodo znali ravnati pri obrambi vraničnega prisada, ki vsako leto prizadene gospodarstvu v naši državi na milijone škodo. Če tudi se vsakemu gospodarju lahko pripeti nesreča, da mu po naključju pogine živina na vraničnem prisadu, vendar se bi dalo te nesrečne slučaje zmanjšati na najmanjšo mero, če bi bili ljudje boljše podučeni, ker nevednost je največ kriva, da se bolezen lahko miselno razširja in s tem povzroča neizmerno škodo.

Trierske stanice.

Približuje se doba jesenske selve. Pri tem moramo misliti na to v kakšnem stanju so naša zemljišča in kakšno je naše seme.

Da zamoremo produkcijo žita v naših krajih povečati, skrbj naše ministrstvo poljedelstva za dobavo čistilnih strojev za žito. Takih čistilnih postaj ima vsak srez več na razpolago.

Po predpisih ministrstva, je dolžnost srezkih kmetijskih referentov nadzirati delovanje takih postaj.

Pri opazovanju rastočega žita vidimo, da je povečini polno plevla, ki zaduši žito in kmet žanje plevel namesto žlahtnega žita. Ako pa nima dobrega semena in seje plevelno žito, so njegove žetve vsako leto slabše.

V takih slučajih reče, da ni bila prava letina, da je bila suša ali morda vzrok, da se mu je pšenica spremenila v ljuliko.

To so prazni izgovori. Če seješ neočiščeno žito in še na plevelno njivo, moraš spravljati le plevel.

Zato je dolžnost vsakega poljedelca, da seje popolnoma očiščeno žito, čeprav ga je treba tudi dvakrat trierirati.

Na vse to naši kmetovalci premalo pazijo.

Iz samega žita ne morete kuhati kave.

Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite

Pravi Franckov kavni pridatek.

Pilača s Prvim Franckom Vas zamore stalno za dovoljevali.
K zrnati kavi na vsak način spada Pravi Franck.

Izobražen in napreden kmetovalec mora ob času setve imeti veliko več stvari pred očmi.

On mora poznati vse pogoje, ki jih žlahtna žita zahtevajo.

Je treba vedeti ali ima njegovo lastno seme dobre ali slabe lastnosti, ali plega, ali je odporno proti boleznim, in če daje zdravo in dobro razvito seme in slamo.

Kmetovalec mora z svojim pridelkom zadovoljiti mlinarja in konsumenta, toraj da daje žito dosti in dobre moke.

Poleg tega pa, da mu obilen pridelok poplača njegov celotni trud.

In tako je umni kmetovalec priporan svoje posevke med razvojem natančno opazovati, s poskusi razna žita primerjati, in po možnosti sodelovati na izboljšanju ali poplajnevanju rastlin.

Nujno je potrebno, da se seme, razkuži in tako prepreči razvoj raznih bolezni, kakor snelljavosti, rožičavosti, rje itd.

Ker vse to drugod kmetovaleci vpoštevajo, imajo zato večje prino-se po hektarju kakor mi.

Zato pričnimo saj z splošnim čiščenjem žita in bomo videli, da se naš trud obilno poplača.

Ne pustimo trrierjev, pod kozolci, da bi v njih gnezdiše kokoši ali podgane, ampak ven z njimi od vasi do vasi, da bode cel okoliš deležen dobrot stroja.

Nemarnežem naj se trrierji od-vzamejo in dodelijo zavzetnejšim ljudem.

Le tako bo mogoče akcijo ministrstva poljedelstva uspešno podpi-rati in razvoju našega kmetijstva pomagati.

Fr. Malásek.

Razstava živine v črnomlju.

Vojna je pri nas uničila skoraj vso živino, zlasti kar je bilo dobre. Brezobzirni zaupniki niso mislili prav nič na domače gospodarstvo, ampak so včasih izvlekli zadnji rep iz hleva. Takoj po prevratu je nastala v živinoreji velika zmešnjava. Največ živine se je prignalo iz Kar-lovca in tudi iz drugih krajev iz Hr-vatske in živina se je tako zmeša-la, da nismo imeli o kaki pasmi no-benega pojma. Temu zlu so se pri-družile v Beli Krajini še hujše nesreče — kužne bolezni, ki so ne-katere hleve izpraznile po parkrat. Ljudje so v nezaupanju do oblasti skrivali kugo in šele živinozdrav-niku Stoparju se je posrečilo, da je zatrl to nadlogo. Ko so ljudje spoznali, da imajo v njem zaščitni-ka, so začeli javljati slučaje kužnih bolezni in se ravnati po navodilih glede razkužitve itd. Danes ni več kuge in tako se je začelo resno mi-sliti na ustanovitev živinorejske za-

druge, da se popravi vsa škoda, ki jo je povzročila vojna. Tu je poleg drugih prijel krepko za delo ne-umorni sedanji načelnik župan g. Janko Strugar iz Črnomlja, tajnik Lejze Šetina, živinozdravnika Fux in Stopar. Slednji se je posebno zavzemal za rejo bikov, ki so bili po vojni prava redkost v Beli Kra-jini. Obžalujemo zato njegovo pre-mestitev v Novo mesto, prepričani pa smo, da bode tam tudi pomagal našim živinorejcem z nasveti in drugim. Da se pregleda živina in dobe živinorejci voljo do dela, je priredila Belokranjska živinorej-ska zadruga živinsko razstavo v Črnomlju. Pripeljanih je bilo mno-go lepih telic, precej krav in nekaj bikov. Najbolj so odgovarjale krave, potem biki in slednjič tudi te-lice. Pri telicah se je opazilo, da se še ne polaga dovolj pažnje na kri-žanje z biki in zato bode treba v tem oziru paziti, s kakke vrste biki se pariyo krave, ker sicer ne bode donašala živinoreja tistega dobička kakor drugod, kjer se na pasmo polaga vsa važnost.

Krave so bile večinoma domače pšenične pasme in nekaj monta-fonk. Kazale so lepe oblike in tudi precej dobrih mlekaric je bilo vmes. Mlečnost krav bode treba povzdigniti, kar se bode zgodilo z izboljšanjem travnikov in pašni-kov. Biki so bili vobče lepi, samo premalo jih je še in občine bi se stroškov za nabavo bikov pač ne smele plašiti.

Prva razstava je pokazala vso dobro voljo zadruga in živinorej-cev. Poljedelski minister g. Pucelj je nakazal za to razstavo 11.300 di-narjev, ki so se razdelili kot premi-je med razstavljalce. Želimo, da napreduje naša mlada zadruga kar najbolj v korist naše upustošene belokranjske živinoreje.

* * *

Trodnevni vinarski in sadjarski tečaj na Mali Loki pri Trebnjem. Na drž. posestvu Mala Loka priredi srezki kmetijski referent g. Fran Malásek tridnevni vinarski in sad-jarski tečaj in sicer dne 3., 4. in 5. oktobra t. l. Udeleženci naj se pis-meno javijo pri imenovanem. Od-daljenejšim se preskrbi prenočišče in hrana. Prvi dan bo izključno le za ženske; drugi in tretji dan pa za moške. Predavalo se bo o sprav-ljanju sadja, predelavi sadja na razne konzerve in napravi brezalkoholne pijače iz sadja in grozdja. Iz vinarstva se bo predavalo o pri-pravi za trgatve, trgatvi, prešanju in kipeanju mošta. Ker je program zelo važen, posebno za našo odrast-lo mladino, se okoličani vabijo, da se teh predavanj v velikem številu udeleže. — Srezki kmetijski refe-rent v Novem mestu.

Dvednevni praktični tečaj za uporabo sadja in povrtnine na kmetijski šoli v Št. Jurju pri Celju bo dne 27. in 28. septembra. Te-čaj in nočišče je brezplačno, celo-dnevna domača prehrana pa 15 di-narjev. Za one, ki ne morejo biti dva dni odsotni in za katere ne bi bilo prenočišča na zavodu, zadostuje tudi prvi dan, ko se bo v glavnem demonstriralo vkuhanje sadja. Udeležbo naj vsakdo sporoči po dopisnici. — Ravnatelj: ing. Pet-kovšek.

Poučen planšarski zlet na Poklju-ko v radovljiškem okraju dne 22. avgusta t. l. je vspel prav dobro. Zleta so se udeležili drž. ekonom Sustič, dr. mlekarški instruktor Pevec, župnik Kastelic ter 22 kme-tovalcev, povečini iz Sv. Križa pod Golico. Zletniki so podrobno ogle-dali planinske zboljšane in nezbolj-šane pašnike, predvsem pa planin-ske stavbe na planinah: Repečnikov Rovt (vzorni ograjeni pašniki ži-vinorejske zadruga v Gorjah s hlevi in gnojišči), planina »Za Javor-nikom« (planinsko sirsarstvo v obratu) ter Rečiška Planina (nova planinska koča z modernimi pla-ninskimi hlevi i. dr.). Oba strokov-njaka sta podajala zletnikom po-drobna pojasnila. Na Repečniko-vem Rovtu je tajnik živinorejske zadruga v Gorjah, g. Jakob Kun-stelj, kratko orisal razvoj in delo te zadruga za povzdigo domače ži-vinoreje. Zadrugi gre vse prizna-nje za njena gospodarska prizade-vanja. Zletniki so imeli priliko, da vidijo nekatere res vzorne pla-ninske stavbe in druge naprave, kar je osobito važno za udeležence iz Sv. Križa, kjer namerava srenja zboljšati srenjske pašnike in gra-diti primerne stavbe, — čim bodo njene pašne pravice in razmere do Kranjske industrijske družbe ure-jene po agrarskih operacijah. Vde-leženci so zapustili Pokljuko pol-ni najlepših utisov in pobude za nadaljno gospodarsko delo. — S. Zadruga mlekarja v Mežici na Koroškem. Po narodnem pregovo-ru: »besede mičejo, vzgledi vleče-

joc so se tudi Mežičani zganili ter si hočejo v kratkem ustanoviti lastno zadruga mlekarjo, kakor se je to tako lepo izvedlo pred kratkim v sosednji Črni. Na pobu-do in s sodelovanjem srezkega kmetijskega referenta g. Emerana Stoklasa iz Prevalj se živahno dela na tej važni gospodarski zadevi in je po predpripravih sodeč, zlasti pa z ozirom na dobro voljo, zani-manje in globoko pojmovanje stva-ri od strani vseh lokalnih faktor-jev — sigurno, da se že lelos otvo-ri I. mežiška zadruga mlekarja. Menda ni potrebno povdarjati, ka-ko velikega gospodarskega pome-na je v tako močno razvitem, iz-razito industrijskem kraju, kakor je to baš — Mežica — za delav-stvo in kmetijski stan — dobro ure-jena mlekarja na zadruga podla-gi. — Ako pogledamo v sosednjo Črno, se lahko prepričamo, da je tamošnja mlada zadruga mlekar-ja z ozirom na današnje težke go-spodarske razmere primeroma ja-ko lepo in s posebnim ozirom na higijeno — moderno urejena. — Osobito pohvalo pa zasluži vse-kakor vrli in razumni občinski odbor, ki je pred kratkim votiral še nadaljnjih 15.000 dinarjev, ta-ko, da je obstoj in brezhibno delo-vanje mlekarne v blagor in gospo-darski procvit vseh občanov, po-polnoma zasigurano.

Iz Velike Slevice pri Vel. Laščah. Dne 28. septembra 1926 se vrši na Veliki Slevici pri postaji Velike Lašče drugi živinski in kramarski semenj. Ker se obeta živahna kup-čija i za živino i za kramo, vabi vaški odbor vse gospodarje in tr-govce iz okolice, da se temu vabilu v kar največjem številu odzovete in pripeljete svojo živino in kra-mo na Veliko Slevico. — Vaški odbor.

Akcija za nabavo prvovrstnih bi-kov - originalcev čistokrvne mari-jadvorske pasme v Avstriji, katero vodi prevaljski srezki ekonom g. Stoklas in srezki veterinar g. Štibler, je tako daleč uspela, da dobi prevaljski sodni okraj v ce-

Harmonike

fino izdelana Din 270.—, po-sebno fina Din 385.—, ustna harmonika Din 2.50, fina Din 5.—, brilni aparat poniklan Din 15.—, fini laso-stržnik Din 40.—, jeklena britev Din 10.—, zelo fina Din 20.—, žepni nož Din 3.40, fin Din 9.—, škarje jeklene Din 6.—, fina Din 10.—, nadalje klavira, klešče, žepne svetilke, žepne ure, budilke prodaja po znižani ceni volotrgovina

R. STERMECKI, CELJE št. 63.

Pišite takoj po ilustrirani senik z več tisoč pred-meti. Zeložniška vožnja se nakupu pri-merno povrno. — Trgovci engre cene.

Najboljši splitski
PORTLAND-CEMENT
SALONA TOUR

v papirnatih vrečah po 50 kg
nudi po **Din 60** za 100 kg

„EKONOM“

Osrednja gospodarska zadruga
Ljubljana, Kolodvorska ul. 7.

tem 6 bikov plemenjakov, od teh 3 brezplačne državne. S tem bode ustrezno vroči želji tamošnjih naprednejših kmetovalcev, kajti je osvežitev krvi za razvoj pasme in povzdigo rentabilnosti živinoreje velikega pomena. Ker se naš mariberski okrajni zastop ni udeležil te prekorsne gospodarske akcije, želimo, da sodeluje pri bodočem proračunu okrajnega zastopa vsaj eden izmed zgoraj navedenih gospodarstov, da ne bodemo zaostajali

za prevalljskim sodnim okrajem, kateri je povrh še brez okrajnega zastopa, pa ima vendar zabeležiti lepe uspehe na gospodarskem polju. — Več kmetovalcev iz mariberskega sodnega okraja.

Uporabljajte čistogojene kvasne glivice v kletarstvu. Bliža se čas trgatve, zato je umestno, da se pripravljamo vinogradniki nanjo. Če hočemo imeti dobro prevreti vinske mošt, je sedaj ravno pravi čas, da naročimo čistogojene vinske

drože pri kakem zavodu, ki jih goji in razpečava. Na pr. jih lahko naročijo vinogradniki v mariborski oblasti pri Kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Mariboru. Posamezne cevke stanejo 2 Din, navodilo glede uporabe 1 Din, ki pa je potrebno le onim, ki jih še niso nikdar naročevali, treba je le zaprositi s 5 Din kolekovano vlogo. Večletna izkušnja nas uči, da oni, ki pravilno uporabljajo čistogojene vinske drože, so z njimi zelo zadō-

voljni in jih vsako leto naročijo. Istočasno se lahko rabijo tudi napravi sadjevea, ki postane žami prevret stanovit in ima več kohola, kakor oni sadjevec, ki prevrel sam od sebe. Ena cev zadostuje za prevrenje 3 polovkov, če se pravočasno in pravi pripravi kipelni mošt. Na mo bitna prepozna naročila se ne oziralo. To se daje na znanje za mance, ki že sedaj po n povprašujejo, kje in kdaj se dobi

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošne hranilnice št. 14.257

reg. zadr. z neom. zav.

Brzjavka: »Kmetijski dom«. Telefon št. 247

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, priti.

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poroštvo ter zastavi premičnin in vrednostnih papirjev.

Dovoljuje kredite v tekočem računu p. d. najugodnejšimi pogoji.

Obrestuje

vloge na 6% brez od-
knjižice povdi
čist h

Večje stalne vloge in vloge v
tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje:

Kavcije, inkase, srečke in
vrednostne papirje ter čeke
in nakaznice na druga mesta.

Uradne ure: vsak delavnik
od 8. — 12. 1/2 in od 3. — 4. 1/2.

Pooblaščen prodajalec srečk državne in zredne loterije.

Blizu Prešernovega
spomenika za vodo.

Najboljša, najcenejša kolesa in šivalni stroji
so edino

Petelinčevi

znamke

GRITZNER, ADLER, PHÖNIX
za dom, obrt in industrijo. Pouk brezplačen,
ugodni plačilni pogoji. — Tudi na obroke.
Večletna garancija.

JOSIP PETELINC

Ljubljana

Od dobrega
najboljše je
švicarski
pletilni stroj
DUBIED

Najboljša in zato
najcenejša kupiti
— dino le pri

Josip Petelin

pletenine, majce, volno,
žepne robce, kravate,
palice, nahrbtnike,
spodnje hlače, otroško
trikot perilo, kompletna
potrebščine za čevljarje,
krojače, sedlarje in
šivilje

v Ljubljani

ob vodi, blizu Prešernovega
spomenika.
Na veliko in malo!

UMETNA GNOJILA

superfosfat, kalijeva sol, kalcij, thomason
zlijadra in prvovrsti Splitski Portland-cement
vevno v zalogi po naju odnejših cenah p
osrednji gospodarski zadrugi

„EKONOM“ Ljubljana Kolod. or. d.
ulica št. 1

Kolesa

najboljša in najcenejša samo pri

J. Gorec

Palača Ljubljanske kreditne banke.

Dobro in po brezkonkurenčni ceni

nabavite si vsa moška oblačila, osobito za šoloobvezne
edinole v detajlni trgovini konfekcijske tovarne

Fran Derenda & Cie.

Gradišče, nasproti dramskega gledališča.

Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana

izdelujejo:

turbine, centrifugalne in batne sesalke (Garwens sesalke), stroje za obdelavanje lesa kakor jarmenike, cirkularne žage, skobelne stroje itd., kompletne naprave za mizarske delavnice in razne specialne stroje, mlinске naprave, vinske stiskalnice, transmisije, zvonove, vodne in parne armature, ognjegasne brizgalnice.